

AI-110

April-2016

LL.B., Sem.-IV

208 : Legal Methods & Legal Theories

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(2) પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નનો જે નંબર લખ્યો હોય તે જ નંબર તમારી ઉત્તરવહીમાં દર્શાવો.
(3) જરૂર જણાય ત્યાં નિર્ણિત ચુકાદાઓ ટાંકો.

1. વિધિમીમાંસા એટલે શું ? તેના સ્વરૂપ, મૂલ્ય અને મહત્ત્વની વિગતે ચર્ચા કરો. 20
અથવા
“કાયદો એ સાર્વભૌમ સત્તાનો હુકમ છે.” સમજાવો.
2. “કાયદાનું સાચુ સ્વરૂપ નક્કી કરવા માટે આપણે અદાલતોમાં જવું જોઈએ નહિ કે ધારાસભામાં” આ વિધાન સમજાવો. 20
અથવા
પ્રોફેસર એચ.એલ.એ. હાર્ટે આપેલ કાયદાના ખ્યાલની વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.
3. નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ વિધાનો સમજાવો : 20
(1) અન્યાયી કાયદો, કાયદો જ ન કહેવાય.
(2) ‘ગુના’ને ધિક્કારો, ગુનેગારને નહિ.
(3) આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદો એ કાયદો નથી.
(4) કાયદાનું કાર્ય અને હેતુ ન્યાય આપવાનો છે.
(5) ફક્ત જીવંત વ્યક્તિઓ જ નૈસર્ગિક વ્યક્તિ ગણાય.
(6) કાયદો સામાજિક ઈજનેરીનું સાધન છે. ‘રોસ્કો પાઉન્ડ’
4. સમજાવો : (ગમે તે ત્રણ) 20
(1) ચુકાદાનો આધારભૂત સિદ્ધાંત (નિર્ણયાધાર)
(2) અદાલતના ગૌણ કાર્યો
(3) ન્યાયિક સ્વવિવેકના પ્રશ્નો
(4) કાયદાનું પ્રાદેશિક સ્વરૂપ
(5) પૂર્વનિર્ણયના પ્રકારો
(6) બેદરકારીનો સિદ્ધાંત
5. કાનૂની અધિકારનો અર્થ, લક્ષણો અને પ્રકારો સમજાવો. 20
અથવા
માલિકીની વ્યાખ્યા આપી, તેના વિવિધ પ્રકારો જણાવો.

AI-110

April-2016

LL.B., Sem.-IV

208 : Legal Methods & Legal Theories

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

- Instructions :** (1) All questions carry equal marks.
(2) State the same question number in your answer book which is stated in question paper.
(3) Cite authorities in support of your answer.

1. What is Jurisprudence ? Discuss in detail the nature, value and importance of Jurisprudence. **20**

OR

“Law is the command of the sovereign”. Explain.

2. It is towards court and not to the legislation, that we must look in order to ascertain the true nature of law”. Explain this statement. **20**

OR

Explain in detail the concept of law as expounded by Professor H.L.A. Hart.

3. Discuss any of the following statements : (any **three**) **20**

- (1) An unjust law, is not a law
- (2) Hate the sins, not the sinners
- (3) International law is not a law
- (4) The function and purpose of law is to provide justice
- (5) Only living human beings are natural persons.
- (6) “Law is Science of social engineering” Rosco Pound.

4. Explain : (any **three**) **20**

- (1) Ratio decidendi of the case
- (2) Secondary function of court
- (3) Question of Judicial discretion
- (4) Territorial nature of law
- (5) Kinds of Precedent
- (6) Principle of negligence

5. Explain in detail the meaning, characteristics and different kinds of legal rights. **20**

OR

Define ownership and briefly discuss the kinds of ownership.